

Makfa ar peesuhřtiřhanu
par pařti:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" puřgadu 85 "

Makfa beř peesuhřtiřha-
nas Riġġa:

par gadu 1 rub. — kap.
" puřgadu 55 "
" 3 meġneřġi 30 "

Mahj. w. teef iřdoġřs feř-
deenahm no p. 10 řahřořt.

Mahjas weefis.

Erņř Plates, Mahjas weefa ihpařġneekřs un apġahdatajřs.

Mahjas weefřs iřnaġt ween reiř pa nedetu.

Makfa
par řudinařhanu:
par weenas řeiġas řmalġu
rařřu (Betit)- rindu, jeř
to weetu, řo řahņa rinda
eenem, makfa 10 kap.

Redařġija un ekřpediřġija
Riġġa,

Erņř Plates hiřřu- un
ġrahmatu- drulatawā pee
Beřtera řařņias.

N. 6.

Seřtdeenā 5. Februari.

1877.

Rahditajs.

ġaunatařs řinas. Telegrafa řinas.
ġeřġe řemes- řinas. No **Walmeeras:** pař mahj. A. **Waltera** amata řud-
raba-lařřahm. No **Palfmanes:** pař tureenas řohlahm. No **Teřepatas:**
pař řahřořbahm. No **Keepajas:** pař mahj. **Brasġe** ř. řelta-lařřahm. No
Arġangeles: pař řudraba řalnraġtuweřm. No **Benřas:** pař řařřġu řpeř-
leřhanu. No **Laganrogas:** pař aiřputinatu dřeřs-řetu. No **Odeřas:** pař
leetu aiřweřġhanu no řonřtantinopeles uř Odeřu. **Arřemes řinas.** No
Londones: pař parlamentu un **Midġatu Pařġa.** No **Turġijas:** pař **Mid-**
ġata Pařġa atġeřġhanu no amata un **Turku** pařreřřibahm. No **Řonřanti-**
nopes: pař **ġdhemu Pařġa.** No **Turġijas** pawalřtehm: pař **Turku** břeefmu-
barbeem. — **Łauġineekřs** bleřřġu naġdřs. **Mahnu-tiřibas** druřņina. **Řiři** no-
řifumi. **Řina** pař uřřauřteem. **Arřibbeř.** **Řee** ři řumā: **Řuřra.** **ġraudi** un řeebi.

ġaunatařs řinas.

No Riġġas. No 1. **Februara řahřořt** ir brauřřġhanas laiķřs
uř **Riġġas** řelġawas dřeřs-řeta pařġrořřiřis un proġti no **Riġ-**
ġas iřbrauķřs pulķřten 9,50 m. — 1,10 m. un 9,40 m. wakarā
un nonaġķřs řelġawā pulķřten 10,58 m. — 2,15 m. un 10,39 m.
wakarā; no řelġawas iřbrauķřs pulķřten 8,3 m. — 3,48 m.
un 9,50m. wakarā un nonaġķřs **Riġġa** pulķřten 9,12 m. — 5
un 10,54m. wakarā.

— **Rā řġejeenas awiřes řino,** tad **Řaunas** mahġitajřs
Bierġuř ř. no-eeřġoġt par řeřřu draudřes mahġitaju uř
Beřřim.

— **Muiřġneeku** řonwente, řā „**Řtg. ř. ġt. u. ġ.**“ dřeřde-
ġuře, darboġotees řġim břiřřġam ar preeķřřliřumu iřřraġda-
řġhanu preeķř řandtaga un proġti 1) pař nodoġřġhanu
pařġrořřiřġhanu, 2) par řemneeku řemes leeluma un mařuma
nořaġiřġhanas atġeřġhanu, řas ir, lai řemneeku-řemes leelumřs
turpmaġ nebuġtu aproġbeřġoġřs un 3) par 10,000 řbř. iřleetořġha-
nu, řurus muřřu augřtais **Řungs** un **Řeiřars** dahwinajis
preeķřř oġtras ġimnařřias dibinařřġhanas. **Beř řġo** preeķřř-
liřumu pařřpreeřġhanu řandtagam buġřġoġt ġazel: ġořġerich-
tes preeřidents (preeķřřneekřs) un wiže-preeřidents (preeķřřneeka
weetneekřs), řandroġřs un afeřors, un tad weġl řonřřitorijas
preeřidents un diwi řandraġti iř řġaunu datařs.

— **Widřemes** muiřġneeku řandtagřs ir řai 3. **Februari**
tizis atġlaġřs.

No Peġterburgas. **Rā „ġolořs“ řino,** tad řaġtāraġřs **ġuris**
ġurjewiřġs **Řoslowskis** dahwinajis preeķřř řipendijahm (pa-
liřřibas nauda preeķřř řudenteem un řloġleneem) řahġu leelu
řapitalu, řas iř ġaduřs 3000 řubřu intreeřes neř. **ġġee**
3000 řubřu uř řahġu wiřři iřdalami: peeřas řipendijas, řatra
300 řubřu leela, preeķřř řudenteem **Peġterburgas,** **Warsġa-**
was, **Řijewas** un **Teġrpates** uniwersiřteġehn, un peeřas řipen-

dijas, řatra 200 řubřu leela, preeķřř řloġleneem **Wiřnas,**
Miņřķas, **Moġilewas** un **Wiřebřķas** ġimnařřahm. **Teē** 500
rubřu, řas iř ġaduřs no řahm intreeřem (proġti no teem mi-
neteem 3000 řubř.) atleek, iřdalami řarp teem řudenteem un
řloġleneem, řas řipendiju dabuġuřġi un řawu mahġibu (labi)
beiguřġi.

No Parihřes. **Parihře** eřoġt iřlaiřta ġrahmatina, řurā eřoġt
iřřaġtiřis, řapeġ **Midġats-Pařġa** no amata atġeġřs. **Wiņřġ**
par mař eewehroġoġt řawu preeřineeku riřķořġhanoġřs un tam-
deġt ġaw daudřreiř eřoġt no řaweem amateem tizis noġeġřs,
bet ġaur řawu leelu ġudriřu atġal dřiřř pee ġoġġa tizis, řa-
peġ **newaiġagoġt řġaubitees,** řa wiņřġ atġal naġķřġoġt ġoġ-
dā. — **ġapat** teef no **Parihřes řinoġřs,** řa **ġdhemu-Pařġa,**
řas řikai preeķřř řahġas nedelas řika par leelweřřġru eēġeġřs,
wairř neřaġwoġt droġřġi řawā weetā, ġo řultans wiņu ġriboġt
atġaiřt un řahġu no řaweem radineekeem par leelweřřġru eēġeġřs.

No Moġmas. **Weġais** pahweřřs řaweem řardinaleem pa-
weġleġis, lai teē, řas ween řikai řpeġi, naġķoġt uř noturamo
řardinatu řapulġi, ġo wiņam buġřġoġt řahġa řwariga leeta
preeķřř apřpreeřġhanas preeķřřā ġaleek.

No Serbijas. **ġas** pameera laiķřs, řas řarp **Turġiju,**
Serbiju un **Montenegru** nořleġġs, dřiřř beigřees, řapeġ řei-
dřotees ar meera nořleġġġhanu. **Bet** waj to teeřġam pařpeġřs,
řas weġl ġanogaida, ġo preeķřř řahġahm deenahm weġl naġņa
řinas, řa uř meera nořleġġġhanu řarp **Turġiju** un **Serbiju** un
Montenegru eřoġt mař řeribařs.

Telegrafa řinas.

No Berlines, 3. **Februari.** **Midġads-Pařġa** ir uř **Auřtri-**
ju aiřġetoġis. **Rahġahř,** řa ar **Serbiju** řiķs meers nolihġġs;
turpřeti meera nořleġġġġhanai ar **Montenegru** dařġas ġruġti-
bas řelā řaġġahřs.

No Londones, 2. **Februari.** **Rahġa** tureenas awiře („**Lon-**
don-Journ.“) pařneedř iřřu pařřřlatu pař řonřerenzes-řoġ-
ġeķleem doġteem uřdewumeem. **Peġ** řġeem bija **ġranġijas** weel-
neekeem uřdoġřs, tam preeři buġt, řa **Buľġariġa** řiķtu řara-pulķi
eeliķti, řa neġahġas řġķeľřġhanas řarp **Angliju** un **Řreewiju**
nenotiķtu, un neġahġus preeķřřliřumus nepeeneemtu, řas wa-
retu ar **Wahġiju** naidu řazel. **ġrařam** **Řiġi** bij uřdoġřs
řahġu preeķřřliřumu nepeeneem, řa **Auřriġai** řara-pulķi **Tur-**
ġija eeleekami, par to ruġpetees, řa řařġ ne-iřġeltoġřs un ba-
rona von **Werthera** nodoġmas iřdibinaġt. **Peġdiga,** proġti v.
Werthera, uřdewumřs bija, řiřķeġiřaru draudřibu uřřureġt.

Geshames sinas.

No Walmeeras. Kad nu efam dabujufchi sinast, la Walmeeras mezakais mahzitajs Alfred Waltera kungs peektdeen tai 21. Janw. fch. g. ir fawâ amata fudraba kahjas fwehtijis un ta no dauds draugeem un pasifstameem fawâ gohda-un preeka-deeninâ gan pateizibas, gan laimes wehles buhs dabujis, tad ari gribu pee wina gohda deeninas, lai gan ta jaw pagahjufe, ari lahdu pukiti pilnas pateizibas un dahrgas atminas fprausi. Waltera mahzitajs ari Lugaschu draudse, la pirmâ, fawâ amata darba lauka strahdajis, ar pirmu un ihstu jaunetta dedfigu mihlestibu Lugaschu draudsi lohpdams kahdus 4 gadus, kamehr us Walmeeri par mahzitaju aizinaja. Tas laits wehl daudseem Lug. dr. lohjekteem mihta un dahrgâ peeminâ ir un ari buhs. Tadeht ar ar preeku faehuma, kad fwehtdeenâ tai 23. Janw. fch. g. Lug. dr. zeen. mahzitajs Ulman kungs fawai dr. peemineja, ka tas wihres, kurfch fche ar jaunibas pilnu mihlestibas firdi fcho draudsi lohpiis, ir 25 amata gadu fwehtkus peeminetâ peektdeenâ fwehtijis, un tad wehlaki tureja firnigu aifuhgfscham, lai tas Debesstehws fawam ustizigam wihna kalna strahdneekam wehl dauds, dauds gadus leel peedfihwoht un ta Kunga wihna kalnâ strahdast. Draudse firnigas aifuhgfschanas sinams ari tam fuhfija, no la mums wifa laba dahwana un dahwinafchana nahf, jo gan daudsums to laiku atminejahs, fur Waltera mahzitajs fcho draudsi lohpe ar tahdu laipnibu, pasemibu un mihlestibu, lahdu ween waram atrast pee faweem mahzitajeem. Lai Deews pahids wehl ilgus gadus fawam ustizigam ganam, fawâ wihna kalnâ strahdast, us to tam wehleju ar fcheem wahrdeem, furus garâ peesprauschu pee wina gohda krohnifcha:

Lai to farga engelifch
Deema mihti fulainifch,
Ka tam wihna kalnâ ween
Pa-eet preeks katra deen.

R. M.

No Palsmanes. Nemat par launu, mihto „Mahjas weefi“ ka mehs Palsmaneeschi pret Zums til fwefchi turejufchees ne puf wahrdira par fewi Zums nestahfidami. Sinams tas nahja no ta, ka mehs weens ohtru wehl maf mahz jufchees pasiht; bet mehs gribam ar Zums walodâs eelafstees un Zuh ar muhsu widu zil nezil eepasifstinaht, kas sin, waj us preefchu labi draugi nepaleekam. It gresna daba muhsu widu naw taifjufi, ari naw pee mums mellejami pitu drupi un zitas wehturigas weetas. Bet ar deenifchu maifi muhs muhsu pasemiga libfena semite deefgan labi apghada, un tadeht ar winu pilnâ meerâ efam. Gan ziti if muhsu tautas brahteem muhsu widu atfahj un us Kreewiju aifcet fawu laimi melleht, bet mehs tahdeem „dshwojat wefeli!“ palaf fauzam dohmadami: Kadeht to tahfumâ melleht, kas tepat ir tuwumâ? pirkam few grunti, strahdajam un puhlejamees tepat fawâ mihta dshintene. Ja zeen. „Mahjas weefam“ patiktu, tad labprast lahdu wahrdiru par ilweenu no muhsu tshetreem pagasteem fewifchki pastahfitu. — Mehs Palsmanes pagastâ preefch kahdeem peezeem gadeem efam fawus grunts gabalus eepirufchi par dshintu. Ir tagad wehl doschi, kas ir tahdi, pirk, kas foreif gan tahs leetas ne-ihpradami no pirkfchanas baidijahs, gan ari negribeja par dahlder 150 rublus malfast, bet tagad ar labu prastu malfsa 160 rbl. un wehl wairaf. Ari Mehreneefchi pehrn panehmahs grunti pirk. Nauseneefchi un Mahzitaj laudis wehl renti

malfsa. Ar jemes strahdafchanu, wifpahrigi fakohf, eet tatschu arween us preefchu, kamehr lohpu lohpfchana, kas ir semlohpiibas grunte, wehl neteel deefgan eewehtota. Tilai firgu lohpfchanas sinâ ir gohdu pelnijufchi Mehreneefchi, ka ta ih-paschi fchofem pee wifpahrigas firgu flaitifchanas parahdijahs. Buhwes sinâ turpreti wifwairaf Palsmaneeschi eewehtorojami. Tas zehlons laikam buhs mellejams eelfch wixu agrakas grunts eepirufchanas; jo no pirma grunts-pirkfchanas laika eefahloht katra gadu teel fche staltas dshwojamas ehkas zeltas, ka preeks redseht. Dauds fainmeekt pat fahf fawas mahjas isgresnoht ar jauneem ahbelu dahseem, kas agral reti notika. Par wifahm zitahm Palsmaneeschu buhwehm, ari par tahm diwahm us Palsas upes tagad jaunbuhwejamahm uhdens dshrawahm, wairaf ir eewehtorojama lejeenas jauna pagastflohla, kura buhs lepna diwtahfchiga muhra ehla, 19 ahs gara un 7 ahs pl. Netaht no fchahs ihfenahs flohlas mahjas teel buhweta 10 ahs gara un 5 ahs pl. weentahfchiga lohla mahja par laizigas baribas-mahju flohlas behrneem ar tahm turflaht wajadfigahm eeriktehm, ka peeleeameem kambareem, kehli, ehdamo istabu zc. Behz fcho ehlu leeluma kattris war fpreekt, ka fche tahs labakahs eeriktes, kas tautas flohlas mehrkeem der, taujahs taifht. Bet — bet man zeen. „M. w.“ jafaka ar fchehlabahm, ka tas ta gan nebuhs wis. — Kas pee ta wainigs, waj walfts, kas nelahdus upurus nebihdamahs wifu dohd, kas fur flahf wajadfigs, jeb tee tahs leetas waditaji, tas jaw no fewis faprohams. Schi flohla stahw 5 werftis no Palsmanes muifchas us Rankas pufi pee zeta us Palsas laba krafta, patihlamâ weeta. Kad nu par fcho flohlu efmu stahfijis, tad ari par zitahm flohlahm eedohfchinajohs teikt pahra wahrdiru. Brohti Nauseneefchi un Mahzitaj laudis ari paschu laif rihlojahs few jaunus flohlas namus zelt, un Palsmaneeschi grib, kad eefahfio flohlu buhs gatawu taifjufchi, ari fawu ohtru pawezu lohla flohlu pahemihf ar jaunu muhra namu. Gauschi wehlejams buhtu, ka tee wihri, kam ta gahdafchana tahdâs darbâs ustizeta, neween dedfigi buhtu pee darbu ihwefchanas, bet ari usmanigi pee gudras un derigas eerikfchanas! Tas nu bij par to, fo kattris pagasts par fewi strahda. Ka nu kattris pagasts par fawahm flohlahm, ta wif 4 pagasti jeb wifa draudse lohpa nepeelufdami puhlejahs fawu Deewa namu pareifi un gohdam apfokht un pufchloht. Tas pats pehrnâ gadâ tita no eelfch-un ahreenas no jauna pahrbaltehts, benki (fohlini) pahrperweti, kanzele pahrzelta un altaris pahrtahfhts un ar jauneem luktureem un Pestitaja bildi pufchlohts. Tas wif til tahf laikam nebuhtu tizis bes muhsu zeeniga draudses gana un mahzitaja Brandt lunga ruhpiigas gahdafchanas. Tadeht lai fchehligs Deews winu uftur ilgi pee fpehta un wefelibas! — Tahfak par jaunahm basnizas ehrgelchm un dshels fehfu teel gahdahs. Kad tahs leetas buhs fagahdatas un basniza pilnigâ buhfchanâ, tad bes kawefchanahs draudse kersees pee draudses flohlas pahrbuhwefchanas, kura tas arween peenem-damees flohneelu flaits un fcha laika wajadfibas pagehr pilnigakas eeriktes. — Behdigi ar preeku japeemin, ka Palsmaneeschi wifu trihs fawu pagast-flohlotaju lohni fchini gadâ litumigi, t. i., lihds 150 rbl. pa-augftinaja. Tapat Nauseneefchi fawam flohlotajam lahdu mafumixu peelika. Ta nu zeen. „M. w.“ Zums efmu stahfijis par to, kas pee mums atrohdahs; bet kas pee mums naw, ka teateri, weefigi

wakari, konzertes, dseedaršanas un lasiššanas-beedribas, fšohlotaju konferenzes un zitas tahdas leetas, par to sinams nefa newaru teikt. Bet tiklihdš no tahdahm leetahm kas buhs manams, tad Zums tuhlin siuu dohs ar preeku P. J.

No Tehrpatas. Kā tureenās awises („Dorp. Stadtbl.“) siuo, tad beidsamā laikā eeradufšees Tehrpatā sagti, kas ar leelu pahdrohšchibu fawas sahdsības isdara. Nemeen naktis laikā teef spihleri un klehtis uslaustas, bet pat pa deenas laiku teef leetas nosagtas. Zif pahdrohšchi sagli palikufchi, to peerahda winuu sahdsības, no kurahm kahdas šchē pastahstifim. Tā par peemehru Ritteru eelā pee pulkstenu taistitaja Bertholda peetura sagtis ar fuhrmani, pee-eet pee bohdes lohga, kur pulksteni peefahrti, isfīt ruhti un kahdus pulkstenus safehris, eelez kamanās un aiffchmauz prohjam. Dhtrēs atgadijums: peetur pee kahda nama, ee-eet preefch-istabā, panem kashchoku gandrihš ihpafchneekam redsoht, isfkreij us eelu, eelez fuhrmani un aiflaihch prohjam. Tahdi stiki ari teef isdariti: eet bohde, pee-eet pee kafes, iskampj ahtri kahdu fajuju nau-das un lihds sagli griib kert, kas jaw pa durwim ahra. Polizejai dauds darba ar sagtu kerfchanu, wina ari dauds faker un zeetumi efoht ar blehscheem kā peebahsti.

No Peepajas. Kā tureenās awises siuo, tad mahzitašs Brasche kungs, kas wezuma deht kahdus gadus jaw no amata atstahjees un kam teizami nopelni us Latweefchu rakstneezibas lauka, tai 18tā Janwari swebhtijs ar fawu laulatu draudseni selta kahsaš.

No Archangeles teef siuohts, ka us „Rahtschu“ falahm un zitam tur tuwumā buhdamahm falahm Baltā juhra Archan-geles gubernas aprinki atradufchi weetas, kur war fudraba raft un tā tad tur gan ectaihšs fudraba kalnraktuwees.

No Penjas. Kā if tureenās klubes (beedribas) rehkinumu pahrfkata redsams, tad isgahjuscha gada eenehmufchi no kahr-fchu galdeem (par kahrfchu spehleschanu) ne masal kā 10,052 rublus.

No Taganrogas. Taganrogas dselszela lihniat labs zela gabals jaw kahdas deenas tā ar sneegu aisputinahs, ka ar braufchanu bija ja-apstahjajs. Tagad stipri pee tam strahda, lai waretu sneegu norakt, tā ka atkal waretu fahkt braukt.

No Odesas. Kā no tureenās teef „Birschas awisei“ si-nohts, tad Kreewijas fuhntneezibas beidsamas leetas un rakstu krahjumi tikufchi if Konstantinopeles ar teem damflugeem „Sokol“ un „Taman“ atwesti us Odesu. Ar fcheem ku-geem atbrauza ari kahdas Kreewu familijas, kas lihds fchim bija us dšhwi Konstantinopelē nometufšees, bet no Turku breesmu darbeem bihdamees tagad us Odesu atbehgufchi. Kā „Odesas wehstnesis“ siuo, tad preefch kahdahm deenahm fahehrufchi desmit blehschus, pee kureem atradufchi wairaf nefa 30 wiltus dokumentus un kahdus 17 wiltus sehgelus jeb petfchastes.

Uhrsemes sinas.

No Londones. Diwi leetas ir fchim brihscham, kas awisch-neekeem dara dauds galwas grohšifšanas un dauds raksti-fšanas un prohti ta weena leeta ir Midhada-Paschas atzel-fšanas no leelwestra amata un ta ohtra leeta ir Anglijas parlamente, kas winu zetoribeenu tika atklasta. Papreefchu kahdu wahrdi fazifim pahr Midhata-Paschas atzelschannu no fawa amata. Kā jaw nupat minejam, tad awischneekeem dauds galwas lauffšanas, kapehž Midhats-Pascha no amata

atlaifis, un wehl lihds fchim nau nekahdas flaidras sinas peenahlfuchas un deefin waj ari kad flaidras sinas dabuhs, jo Turzijas waldbiba tahdas leetas tura apflehtas. Mid-hats-Pascha tā fakohf bija Turzijas politikas dwehfele, jo Midhats-Pascha bija tas wihrs, kas par tam gabdaja, ka konferenzes preefchlikumi netika no Turzijas peenemi, ka Turzijas leela walsts-padohme tika fasaunkta, kuru starpā ari Turzijas kristigee atradahs un Midhats-Pascha bija par tam ruhpejees, ka fchi fapulze weenbalfigi minetohs preefchliku-mus nepeenehma; Midhats-Pascha bija tas wihrs, kas jau-nohs waldbibas likumus fastahdija un tohs lifa fastahdiht; Midhats-Pascha ari bija tas wihrs, kam wifu wairaf spehla un stingribas bija, Jaunturku un Westurku partiju peenah-kamās rohbeschās fatureht. Ja kahds eespehja Turzijai wai-jadfigahs pahrgrohšifšanas Turzija isdariht un zif nezif kahr-tibu uftureht, tad Midhats-Pascha bija tas wihrs preefch tam, jo winam bija wajadfiga politikas gudriba, mahziba un gara-spehks. Sinams kad eewehro Turzijas buhschannu, tad gan bija stipri jafchaubahs, waj ari Midhats-Pascha dauds ko buhtu eespehjis isdariht; bet ja jeb kahds ko eespehja, tad tik Midhats-Pascha to wareja isdariht, kapehž ari Giro-pai bija leeli brihnumi, kad dsirdeja, ka sultans bes kahda sinama eemesla bija Midhatu-Paschu no amata nozehltis, bet turklast ari Giropa pahleezinajahs (postatees to sinu no Turzijas), ka us sultanu neko newar palaištees un ka eefsch Turzijas waldbibas nekas nau drohšchš un pastahwofchš, jo kas nau beidsamā laikā Turzija pahrgrohšifjees jeb ar ziteem wahredeem: kas beidsamā laikā ir Turzija pastahwestis? Waj sultani nau ihfā laikā no trohna nozelti jeb nonahweti un kahda droh-fchiba ir, ka ari fchis sultans lgi us trohna paliks, ja fa-trazinatohs Turkus un winu partijas nespehs sawaldiht; waj wifu spehzigais ministeris Midhats-Pascha nau atzeltis? Schi atzelschana fagrohšihš ari Anglijas istureschanohs Turzijas leetā, prohti Anglija arweenu teiza, ka Turzijai ja-atlaujoht paschai fawas walsts-leetas kahrtibā eegrohšiht un newaijagoht to ar waru no ahreenas us tam peespeest; tagad zaur Mid-hata-Paschas atzelschannu flaidri peerahdihts, ka Turzija nekas nau drohšchš un pastahwigš un tā tad ari newar us tam palaištees, ka Turzijas waldbiba nespehzigā un grohšiga sultana rohkās spehs ko isdariht, un tamdehl Anglijat buhs fawa istureschanahs japahrgrohša. Kad nu wifu, ko nupat fazijam, kohpā fanemam, tad weegli noprohtams, kapehž Midhata-Pa-schas atzelschana awischneekeem dara tik dauds galwas groh-sifšanas. Ta ohtra swariga leeta, kā jaw fchi siuojuma eefahlumā peeminejam, ir Anglijas parlamente atklastchana, jo nu dabuhs sinahf zaur parlamente spreedumeem, kahda buhs turpmal Anglijas politika Turzijas leetā. Ka Angli-jas istureschanahs Turzijas leetā preefch zitam Giropas wal-stim ir eewehrojama, to jaw daudsreis tikam siuojufchi un la-fitajeem deefgan buhs atminams, ka Anglija tikai no Giropas walstim ta wainiga, kas tahdas julas Turzijas leetā zehlfufe un ja Anglija buhtu pilnigi peebeedrojufchš zitam leelwal-stim un no eefahlumā ar tahm weenis prahtis strahdajufe, tad dauds zitadi tagad Turzija isflattitohs. To wifu eedoh-majotees weegli prohtams, kapehž ar tahdu eewehroschannu us Anglijas parlamenti flatahs. No Anglijas parlamente wehl mas to sinu atnahlfuchas, bet zif jaw siuohts, no tam druf-zir jaw war noprašt Anglijas turpmaku istureschanohs Tur-zijas leetā. Wifu pirms japeemin trohna runa, kas pee par-

lamentes atklahšanas no valdības pušes kēnīceenes wahrda teel tureta. Šhīni runā, jil tahtu ta Turzijas leetu aisker, teel fajihis, ka konferenzes spreesšanas, lai gan Turzija tahs naw peenehmufe, tomehr naw bijušas bes sekmes un bes fawa labuma preefšh Giropas, jo zaur konferenzes spreedumeem efoht Giropas leelwalfstis nahfufšas pee weenprahstibas eefšh fawas isturesšanashs pret Turziju. Tad ari trohna-runā teel fajihis, ka Anglija ar zitahm leelwalfstim stahwoht netrauzetā draudsihā. Šhee wahrdi is trohna-runas deefgan eewehrojami, jo tee rahda, ka Anglija ir nodohmajufe pee konferenzes spreedumeem turetees un weenis prahstis ar zitahm leelwalfstim leekahs buht. Tad ari no leelas eewehrošanas ir weens preefshlikums jeb taifnaki fakohht weens peeprafijums, kas parlamentē ir tizis eefneegts. Šhis peeprafijums prafa atbildi no Anglijas waldbibas, waj wina wehl eerauga Turziju few par draugu, kamehr ta Anglijas drauga padohmu afstuhmufe, jeb waj Turzija tagad nebuhtu par Anglijas pre-tineezi apstihmejama, ar kuru Anglijai wairs nelahdu draudsihu newar uftureht. Tagad jagaida, kahdu atbildi Anglija dohs un no šhīs atbildes tad warehs nolenti, kahda buhs Anglijas isturesšanashs. Bes tam wehl weena leeta eefšh Anglijas parlamentes buhs preefsh politikas deefgan eewehrojama, prohti Salisburi sinas pahr konferenzes spreedumeem, ihpafchi pahr Anglijas politiku us konferenzi Turzijas leetā. — Til dauds pahr politikas leetahm. Šheklahht peeleeekam kahdu zitu sinu, pahr kahdu nelaimigu atgadijumu. Londones-Daueras dseleszeta lihnijs, kas wed gar juhrmali un taifsta us krihts kalneem, ir tikufe zaur kalna grubšanasu apflahbeta, kas juhra eewehlahs.

No Turzijas. Beidsamā laikā nekas fwarigs naw Turzija notizis, kas preefsh Turzijas politikas buhtu no leelas eewehrošanas. Pa telegrafu gan atskrehja ta ihfa sinā: „Midhats-Pafcha no amata atzelts un no Konstantinopeles aifstihhtis prohjam. Wina weetā eezelts Edhems-Pafcha. Politikas leetās zaur tam nebuhschoht nelahda pahrgrohššana. Sultans nopeetni apnehmeeš, jaunohs waldbibas likumus eewest.“ Zits telegrams atkal sino, ka sultana pili iszehlfchees nemeeri un tamdeht Midhats-Pafcha no amata atlaifis. Rai nu buhtu kā buhdams, bet til dauds fskaidri redsams, ka meeribas un kahrtibas truhst, jo to lihds, weenu ministri atzelt un ohtru tai weetā eezelt, kad zaur tam nelo nepanahf. Dē gandrihs jafaka: „tahda wahrna pehrta tahda nepehrta.“ — Pahr zitahm buhsšanasahm Turzija runajohht wifu pirms japeemin jaunee waldbšanas likumi. No šho likumu eewefšanas, ihpafchi šhīni brihdi, nelahds labums naw gaidams; pirmkahrt jaunee likumi fajel pee muhamedaneem naidigu prahtu pret waldbibu, ka ta grib kristigeem pawalstneekem pee-šhliet tahdas pašas teefibas, kahdas muhamedaneem, jo wini grib palikt kristigeem par kungeem kā bijušchi un tā tad jaunee likumeem par spihiti wifadas pahrestibas isdara, pat kristigohs aplauj; ohrtkahrt zaur jaunee likumeem kristigeewehl nelahdas teefibas un drohschibas naw panahfuschchi un ari nepanahfs, kamehr wina taifneem nofazijumeem tikai us papihra buhs spēhls, jo to par peemehru redseja Bulgarija pee tautas weetneeku zefšanas. Weetneekus wajadseja pawalstneekem pašcheem eezelt, lai tahdi wihri tiktu iswehleti, kam laudis ustizahs un kas wina teefibas un labumus aifstahw, bet Bulgarija tika no tureenahs pahrwaldbibas eezelti tautas weetneeki flepeni, lai turkutizigohs ne-aifskaitinatu, un

eezehla tikai kahdu weetneekus, kas wif ir kā kristigo apspedeji un naidneeki pašihitami. Kahdu aistahwešanasu nu lai kristigeewehl no faweem apspedejeem un naidneekem fajaida? Tihri buhtu jafmejahs pahr schahdeem brihwprahstigeem likumeem, ja aifnainas afaras nebuhtu jarand, kristigo breefmu likteni eedohmajotees. Tapat Turzijas waldbibai ar kara isrihlošanas ne-eet pa kahrtahm, wina tā fakohht pa kassu pa galwu eeklupufe kara darisšanas un fatrazinatais muhamedanu prahstis wina dshitin dsen kara. Wina tā pat war iseet kā tai pasakā no weza burwja un wina mahzektā, kas pa to laiku, kamehr weza naw mahjās, atfauzis garus, leel teem uhdeni pahneest; bet par nelaimi aismirsis to wahrdu, ar kuru garus atraida, un gari nu fanef til dauds ta uhdena, ka pašam jafshlht noht. Tā war Turzijai iseet. Wina kara-garus fafaulufe, tohs beidsohht newarehs jawaldbiht, tā ka pate tiks pohstā gahsta. Tā par peemehru Turzijas waldbiba faweem walstis wihreem peeohdinajufe, lai us tam raugotees, ka kristigeem pahri nedarohht; bet to šchi peeohdinashana lihds, kamehr Turku awises un preefsteri muhamedanus us swehto tizibas karu musina un trazina, teem eeteikdami, ka kristigahs walstis griboht isnihzihst Turku swehto tizibu. Muhamedani no tizibas duluma fajrahbti, newar to brihdi fajaidiht, kur warehs netizigohs (kristigohs) aplaut un paradihses laimi ar teem no wina tizibas apfohliteem meefigeem preekem debesis eemantohht. Sinams kad tahds tizibas kassch isjelfees, tad fatrazinatee muhamedani ari jawus kristigohs lihdpawalstneekus neschehlohs. Turku awischneekeem un preefsterem laudis musinajohht nepeeteel wifadas aplamas leetas, kā jaw minejam, wini pat beskaunigi melo. Tā par peemehru wini raksta, ka Turzijai efoht gataws isrihlohtis kara-spehls no 600,000 un til pat leels referwes kara-spehls un tatschu ne puše no tam naw tizama.

No Konstantinopeles. Leelwestis Midhats-Pafcha, kā tai sinā no Turzijas ishumā peeminejam, ir us sultana pawehli no amata atzelts un wina weetā par leelwestru eezelts Edhems-Pafcha, pahr kuru kahdas sinas šhe pasneegsim. Edhems-Pafcha 1823schā gadā peedfima us Greku salas Schio, wina wezafce bija nabaga fcherkeschu laudis, rohlpekni, kas ar fawu rohlu darbeem maifsti pelnijahs un tā tad preefsh fawa dehlija maš to wareja gahdahf. Wehl sehns buhdams tas nonahja us Konstantinopeli pee flawena walstis-wihra Rhosrewa-Pafchas deenestā, kur winafch wairaf mehneschus tohs smagalohs wehrgu darbus strahdaja. Buhtu kahds paregis toreis jaunam wehrgam fajijis, ka tas fawā laikā buhschoht Turzijas wehstneeks pee Bahzijas keisara un tad wehl leelwestis, tas augstakais wihres pehz sultana Turzijas walsti. — ja to kahds buhtu fajijis, tad to buhtu par traku eeradshjuschchi, un tomehr tas ir notizis. Rhosrews-Pafcha drihs pamanijs, ka wina jaunam wehrgam Edhemam ir leelas garedahwanas un stips apnemšanashs spēhls, un tamdeht apnehmahs wina no wehdsibas atlaif un par fawu maksu likt isflohloht kahdā Giropas leelakā pilsehtā. 1832kā gadā winafch fuhthijs Edhemu un wehl zitus 4 fcherkeschu sehms sem Franzuscha Amede Schubehra (Zaubert) peeraudfšanas us Parishi, lai Edhems tai flawenā Barbēa flohli eeguhtu Giropas sinasšanas un Franzuschu dshwes tikumus. Pehz fchetreem gadeem Edhems aistahja šho flohli un us fawa augsta labdara wehlesšanashs winafch fahla mahjitees kalnraktiwes sinasšanas. Ar šho sinasšanu winafch nopuhle

jahs tſchetri gadi, pa ſcho laiku Franzijs, Schweizias un Bahzijas kalnraktuwes apmelledams. 1839tā gadā winſch pahrnahze uſ Konſtantinopeli atpaſak, kur wina augſtais labdaris Rhoskreus-Baſcha winam kapteina weetu generatu ſchtahbā iſgahdaja. Wina pirmais darbs ſchini amatā bija ſemes-mehritſhana un rullus (ſahrtis) pahr mehritahm weetahm faſtahdiht, un ſchee darbi winam til labi weizahs, ka winſch arweenu augſtali kaſpa un drihs par palkawneeku tika pa-augſtinahs. Drihs pehz tam winſch tika par lohzeſli uſnemtis Turzijas walſts komiſijā preeſch kalnraktuwehm. 1849tā gadā ſultans Abduls Medſchids winu eezeſla par ſawu ad-jutantu un no ſchi laika winu naw laime wairs atſtahjuſe. Drihs winſch tika eezeſts par brigades-, tad par diwiſijas-generalu un beidsiht pat par ſultana nama kara-wihru preeſch-neeku. 1850tā gadā winſch ſultanu pawadija uſ Maſ-Aſiju. 1854tā gadā winſch tika iſ pilādeenaſta atlaiſts un tai weetā eezeſts par lohzeſli walſts padohmē, kur winſch ilgaku laiku ſabija. Kad ahriġu leetu miniſteris Ali-Baſcha tika no amata atlaiſts, tad winſch ſcho amatu uſnehma, tika muſchiru (ſeld-marſchalu, kara-wirswadonu) kaſrtā pa-augſtinahs, jo Baſchas gohds winam jaw preeſch kaſdeem gadeem bija peeſchirts un no ſchi laika Edhems-Baſcha, ka winſch nu ja-fauz, wairs ne-iſtahjahs iſ politikas amateem. Turki winu fauz par laimes behru (Walad Said). Ahriġu leetu miniſtera amatu nolizis winſch palika par Turzijas ſuhtni un iſgahjuſchā wafarā tika no ſultana Abdula Aziza eezeſts par Turzijas wehſneeku Wahzija. Kad konſerenzē ſawas ſehdeſchanas Konſtantinopelē ſahza, tad Edhems-Baſcha tika iſ ſawas wehſneeka weetas Berlinē laſfaukts uſ Konſtantinopeli, lai konſerenzē eeſtahtohs par Turzijas ohtro weetneeku (par pirmo weetneeku bija tagad no ſawa amata atlaiſtais leelweſirs Midhats-Baſcha). Scho iſhu ſawu par Edhenu-Baſchu paſneedsam, lai laſitaji zil neſo ſinatu, kaſ tas par wihru, kuram tagad nodohſta Turzijas walſts walbiſhana. Wina preeſchgoſhejs, Midhats-Baſcha, bija gudrs, mahzihts un ſtingrs wihrs un pehz Biſmarcka wahredeem Midhats-Baſcha ſtarp tagadejeem Turzijas politikas wihreem eſoht taſ gudra-lais un ſtingrakais bijis. Kaſhds iſrahdiſees par leelweſiru Edhems-Baſcha, taſ wehl janogaida un til warehs ſpreest, kad ſawā jaunā amatā jaw buhs ko paſtrahdajis.

No Turzijas pawalſtehm. Kā jaw preeſch kaſdahm pahra nedetahm, pahr Turku pahreſtibahm un breeſmu darbeem ſinodami, ſazijam, tā pat mums ari tagad jaſaka; ko lihds jauno walbiſchanas likumu paſludinaſhana, ko lihds, ka kriſtigeem teel weenlihdſigas teeſibas ar Turkeem apſohlitas, kad tomehr Turki ſawu ſeno warmahzibu pret kriſtigeem ne-atmet? Atkal nahl no wiſahm Turzijas walſts dalaſhm breeſmigas ſinas pahr Turku ſlepawibas un laupiſchanas darbeem, ko tee pee kriſtigeem paſtrahda. Kaſhds iſ ſchihm ſinahm ari ſaweem laſitajeem paſneegſim. Tā par peemeħru Arme-nija (Turzijas pawalſte Aſija) meſchonu Kurdi uſbruħt turee-nas kriſtigeem, aplaupa tohs, noſauj, palat, dara wiſu, kaſ winu ſweħru dabai patihlahs un tomehr taſ wiſs noteel Turku teeſahm ſinohſt, kuras waj nu negrib, jeb neſpeħj ſchah-dus breeſmu darbus ſawaldſinahſt. Bet ne tikai Kurdi tā ſtrahda, pat Turzijas ſaldati, kaſ tur pilſſehſtās par apſar-gaſchanu eelikti, taſhds paſchas breeſmas nodara pee newai-nigeem, meerigeem kriſtigeem, tohs aplaupidami, nolaudami, un teem mahjas nodedſinadami. Kā rahdahs, tad Armeneſchi,

taſhds breeſmas newaredami pazeest, pawafari fataiſſees un ſawu dſimteni atſtahdami dohſees uſ Kreemiju, kur pa-tweħrumu un apſargagaſchanu melledami. Turzijas kriſtigeem pawalſneeki Aſija neſo netura no jauno likumu paſludina-ſchanas, jo wini paſiht Aſijas Turkus, kaſ par likumeem neſo nebeħda, tikai ar waru winus war zil nezil kaſrtiba fatu-reht. — Kaſhdu wahrdū pahr Turku nebuſchānu Aſija ſazi-juſchi greeſſimees atpaſak uſ Ciropas Turziju, kur to waras darbu ne maſak teel paſtrahdati. Paſneegſim kaſhdu ſawu no Saloniki. Tur no Konſtantinopeles atſuhtitas pawehles, lai waras darbus apſpeeſchoht, kaſ gandrihs kaſtru deenu noteekahs. Schis pawehles teel wiſahm teeſahm nodohſtas, bet neweena teeſa taſs ne-eewehro. Teekahs, ka Turku augſtalahs tā ari ſemalahs teeſas taſhā nekahrtigā buſchānā nogrimuſchas, ka no likumu eewehroſchanas un taiſnibas aiſſtahweſchanas ne jaufmas. Kaſhds Janwara widū notizis atgadijums nupat mineto nebuſchānu apleezinahs. Schis atgadijums teel pa-ſtahtihſts no kaſhda ahſemes konſula deenaſta kungeem un tā tad war uſ ſinajuma pateeſibu pilnigi palaiſtees. Taſ atga-dijums, iſſumā paſtahtihſts, ir ſchahds. Tai 10. Janwari peenahſ waldbai ta ſawa, ka kaſhds laupitaju pulks no kaſ-deem 20 wihreem blandotees par Olimpas kaſneem. Gene-ralgubernators tuħlit iſſuhta 52 ſchandarmus jaſchus lihds ar winu wirsneeku lai laupitajus ſaker. Schandarmeem tur taſhds eeradums, kad wini deenaſta darifchanas kur teel iſſuhti-ti, tad wini no teem laudin, kur wini nonahkuſchi, pageħr uſturu un aploħpſchānu par welti un ja ar labu nedabu, tad nem ar waru. Tā taſ arweenu notizis un waldbiba no ſa-was puſes to daudſkaħt aiſleeguſe, ar ſihwu ſohdu draude-dama, lai reiſ ſchahda nebuſchāna tiktu iſdeideta. — Minete ſchandarmi tad nu iſſuhtiti dewahs uſ zetu un kaſhds iſche-tras juħdes no Saloniki pilſſehſtas aiſſahjuſchi, nometahs uſ nahts gulu Libanowas zeemā. Katrā mahjā jeb namā tika eelikti pa weenam jeb diwi ſchandarmeem nahtskorteli. Kaſhā jo leelakā mahjā tika eekorteleti 4 ſchandarmi. Pulkten weenpadſmitōs nahti peenahſ wehl 7 ſchandarmi ar ſawu wirs-neeku pee minetas mahjas, pageħredami, lai wineem ari doh-doht nahtskorteli.

Mahjas ſaimneeks gan ſazija, ka winam jaw tſchetri ſchan-darmi korteli eſoht un wairak uſnemt winſch newaroht, jo ruhme preeſch tam eſoht par maſu, bet taſ neſo nelihdſeja; wirsneeks winam uſſaukdams: „Souh Giaour“ (turi muti, netizigais) ar waru mahjā eelaufahs. Tad winſch lika atſaukt iſchiganu muſikantus un brandwihnu atneſt un nu ſahlahs plihteſhana, beidsiht tika mahjas ſaimneeks ar waru peeſpeeſts; lai ſawu ſeewu, ſawu meitu un ſawa deħla ſeewu atwedohſt. Kad taſs bija atweſtas, tad ſaimneekam un wina deħlam tika kaſjas un roħlas ſaſeetas un bija paſcheem ar ſawahm azim jareds, ka Turki winu ſeewas lohpiſti peeſmeħja. Ohtrā rihtā ſchandarmu kapteinis eedewa zeema preeſchneekam kaſhdu papihra naudas gabalus no ne leelas weħrtibas un lika ſew iſrakſiht ſihmi, ka winſch par nahtskorteleem ſamatſajis un ka wina ſchandarmi kaſrtigi un goħdigi uſweduſchees. No ſchi zeema aiſsedami wini dewahs atkal uſ zitu zeemu, kur par nahti pahrguleja, tapat ſtrahdadami. Kad nu kaſhds bee-nas tā bija aplahrt blankſtijuſchi, tad pahrnahza uſ Saloniki at-palak un teiza generalgubernatoram, ka pa wiſu apgabalu ne-eſoht neweenu laupitaju atraduſchi un wiſur eſoht pilna droħſchiba un meers. — — Taſhds paſchas breeſmu ſinas

nahl ari is zitahm Turzijas pusehm, tikai Bosnija rahdaks, fa tureenah Turku teefas nodohmajuschas kristigohs no breefmu darbeem pasargah, jo tur augstakas teefas semalahm teefahm peefohdinajuschas, lai stingri us tam raugotees, fa Turki kristigeem pahrestibu nedaroh, jo zaur tam waretu Siropu fazelt us karu pret Turziju; ari zaur ihpascheem fludinajumeem, kas us eelas sluhreem peefisti, teel Turkeem ar nahwes fohdu draudehts, ja kristigeem pahri darischoht. Wehl libds schim naw sinams, fa lahds Turks fawu nedarbu dehl pee kristigeem buhtu jaw us nahwi noteefahs, bet to gan ahsemes awises sino, fa Bosneefchi simteem behgoht pahri par Austrijas rohbeschahm, lai waretu no Turku breefmu darbeem glahbtees. Sché klah, ari peeleeam to sinu, fa nemeeri gaidami us Kretas fahu (Kreetas fala peeder pee Turzijas un ir apdschwota no Greekeem), jo Turzijas konsuls Italijs dabujis sinah, fa Kreetas eedshwotaji Italijs fapirufschu leelu pulka kara eerohtschu, kas tatschu us nemeeru simejaks. Turzijas wal diba, schahdu sinu no fawa konsula dabujuse, us Kretu aissuhtijuse leelakus kara-pulkus.

Lauzineefs blehschu nagös.

Ka daschdeem lauzineefam sweschineefam Rihgä eebraufscham jafargajahs, lai blehschu nagös uenahktu, pah to atradam derigu rakstu eefsch „Rig. Stg.“ to ari faweem lastajeem par eewehroschenu un peefohdinaschenu pasneegsim.

Daudsahrt Rihgä notizis, fa semneeki, kas sawus raschojumus, fa linus u. t. pr. pahrdewuschu, blehscheem ir nagös krituschu un pee tam fawu naudinu pasaudejuschu. Gandrihs pee wiseem schahdeem atgadijumeem, kas polizejai tika passnoti, ismellejoht irahdijahs, fa apfagtee jeb aptrahptee paschi bija pee sawas stahdes tee wainigee, jo schahdi atgadijumi, ja masakas starpibas ne-eewebro, mehds ta buht notikuschi: Lauzineefs N. ir fawu linus jeb sehllu-wesumu wakarä tahdä eebraufschanas weeta eebrauzis; lai no grubta zeta waretu few dubfchu atspirdsinah, jeb ari sinas pahre pilksehtas tirgeem dabuht, winsch aiseet us turwako wihtust un aprunajahs pee glahsities alus ar teem tur buhdameem zileem weeseem, kas winam sinams sweschu, fawas pilksehtas darischanas. Sinams fa ari tubdat labfirdigi zilweht rohnahs, kas muhsu fainneeznam apfoblahs pee pahrdohschanas palihdseht. Pahre tahdu apfoblschenu preezadamees winsch ohtra deenä ar faweem jauneem draugeem dohdahs pee pirzejeem, pahrdohd fawu prezi un eebahsch wineem redsoht fawu naudu labata. Dohmadams, fa zaur fawu jaunu draugu palihdsechenu par fawu prezi brangu tirgu dabujis, winsch eeranga par fawu peenahktumu, ar teem weenu preezigu wakarä nodshwoht. Wina draugi ar to weenis prahstis un wifas lusteschanas weetas Rihgä paschdami, wina sah, nesinoscho semneezinu pa tahdahm weetahm wadaht, tur neween dshreent un ehdeeni dabujami, bet ari muschlis un dantfchi un ziti preeki haudami; winsch schkeet buht Turku septitäs debesis, tahdus preefus winsch wehl fawä muhschä naw haudijis; aismirsta ir fuhra dshwe, tumfcha istaba mahjäs, pat feew' un behrnius wairs ne-atminahs, stahdamees us teem smuteem lahriigeem naktis-engekeem, kas preefsch wina azim danzo, dseeb, lohfojahs; rublis pehz rubka teel mainihts, lai waretu tehriinu preefsch til mihtem un mihtligeem weeseem famafah, luri tagad netaunahs ar prastu semneezinu lohpa dsert un itghsmotees. Weidsoht ir pufnaktis peenahktuse, no ne-aprasteem preekeem un daschadeem dshreeneem muhsu weentefigam semneezinam ta galwa apduluse, fa bes famanas ir aismidhis un itai tad atmohtahs, kad fainneefs, polizejas stundu atgadinadams, slubina atilufschohs weefus us aiseeschenu. Weidsoht ari semneezinsch nahl pee famanas, winsch apstatahs, wina draugi, musschis, naktis engeli, wif pasudusch, winsch weens pats atlizees ar sawu dulu galwu, lohjekft winam ta sabaufti; fainneefs prafa par beidsamo tehriinu mafsu, semneezinsch tee pehz nauhas, labata tuffcha, mals ar wifu naudu pagalam.

Mu atleekahs til weens jefsch, prohti us polizeju, lai tai waretu passnoht, kas notizis. Kas tee draugi par tahdeem hijusch, lahds weetas winsch ar teem lohpa hijis? Semneezinam Rihgä sweschu, winsch nesin nedf kahdu no faweem pasuduschneem jauneem draugeem pee wahra fauft, nedf kahdu no eelahm, un polizejai zits nelas ne-atleekahs, fa pehz semneezina nepillnigas isteilschanas raubstht blehscheem pehdas dsht, lai waretu tam to saudeto naudu atpafat dabuht.

Waj schis pehz pateeseem notikumeem pastahstihst notikuma nepetitku lauzeeteem, kam tahdas leetas sweschas, peefohdinah, lai fargahs, fa tahdeem blehscheem nagös netristu? Ta „Rig. Stg.“ Wehs no fawas pufes wehletumees, fa nu pat pastahstihstais atgadijums dascham, kam Rihgäs blehschu stik swesch, buhtu par atgadinaschenu un peefohdinaschenu un ta tad titu no stahdes un pahrmeschanas pasargahs.

Wahnu-tizibas drufzina.

Lai gan muhsu apgabala netruhst flahlas un wihru, kas preefsch prahta-gaismas un kristigas tijibas strahda, kad tomehr wehl schur tur rohnahs tumfoni un mahnu-tizigi laudis. Schem wahrdeem par apleezinaschenu pastahstischu tahdu atgadijumu.

Preefsch tahdahm nedekahm atpafat tika muhsu apgabala tahdam fainneefam W. is klehts issagtas drehbes. Schis nu ne-passno wis sahdschu teefahm, lai lahrtiga ismellefchana sahltahs, bet aisseidsahs pee burwja (meteja), to luhgdams, lai tas winam nosagtahs drehbes usshimejoht.

Tad nu, mihto lastaj, usklauses, us tahdu mohdi fa burfchana eefahlahs. Burwis, ne-apdohmigs Deewa wahrdu faimotajs, paehmis dseefmu grahmatur un aissehgu un scho atflehgu ir grohstijis schä un ta, pee tam itktra zeema eedshwotaja wahrdu peefauhdams, lamehr beidscht fazijis, fa masgruntneefam G. eefsch kartupeju pagraba efoht paglabatas nosagtas drehbes.

Tahdu atbildi dabujis fainneefs ahstrimä seidsahs pee teefnescha, fa burwis schim efoht usshlejis, fa nosagtahs drehbes masgruntneefa G. pagraba noglabatas. Lai nu gan teefnesch burwibai netizeja, tad tomehr winam pehz likumeem wajjadseja pehz sahrtibas melleht un tamdeht ari minetais pagrabs tika ismellehts, bet no sagtahm drehbehm tur ne-atrada ne wihlites.

Waj fainneefs W. zaur schahdu atgadijumu buhs pahrlieezinajees, fa wifa shleschana tika meli un blehsas ween, jeb waj winsch gahjis few leelaku burwi melleht, to nemahku pateikt, bet to gan waru faziht, fa noschelojama fa buhfchana, fa wehl muhsu laifös zilweht rohnahs, kas ar tahdu shleschenu nodarbojahs, laudis trahpdami un pat Deewa wahrbus faimodami. A. W.

Sihki notikumi is Rihgas.

Tai nakti no 24ta us 25to Janwari Peshterburgas Ahr-Rihgä Uhdens-eela Nr. 2 dschwodamam nama-ihpaschneefam Martinam Michelschnam tika is ne-aisslehgta staka issagts balts ehrlis, fa ari is usklausta schuhna inemtas prastas famanas un braujamas leetas wehrtiba no 120 rubtu. Polizeja pehz sagteem un sagtahm leetahm melle.

— Tai 25ta Janwari pulstien 9 wakarä tika Maslawas-Ahr-Rihgä pee Gastinoi dwor peecturehts Mohikewas schihds J. G., kad tas patlaban gelbeja aishrauft ar ragawahm, us kuzahm bija uskautas kanepju sehklas, 30 rubtu wehrtiba. Kanepju sehklas peedereja schidam Blumbergam, kura mahzellis J. G. pee sehllu uskraufschanas strahdaja.

Tai 1. Februari Walojaroflawes lahneefu pulka 10tas roh-tas kapteinis darija polizejai sinamu, fa winsch ap 1 no rihta mahjäs pahrnahdams, atradis fawä dschwofli (Bruhwerueela Nr. 8, 2 trepes augstu), fawu dentschihu Semenu Krusch-towu fawäs afinis nokantu gutam us grihdas. Kapteina laste bija usklausta un issagtas trihs preehtijas biletes no II. emissijas un stahdra nauha, pawifam lohpa lahdi 800 rubl. wehrtiba.

— Tai 31. Janwari tika Maslawas leela eela netahku no Jahnu wahrteem nosagts sreg ar ragawahm. Saglis tika driht preehtis. Schihds bija tas saglis hijis.

— Tai 1. Februari tika Mikelim Pikkim Gelfch-Rihgas Jaunā eelā sirgs ar eesuhgu nosagts, ko wintsch preeksch kahda wihnuſcha hef ufraudſichanas bija atstahjis. Polijeja tuhlit fahufe ſaglim pehdas dſiht.

Sina pahr uffaukteem Rihgā.

Fehlaba=baſnizā: Dellszela deenafneeks Reinhold Döbler ar Joh. Chriſtini Krüger. Andeles-komijš Albrecht Franz ar Karolini Budnitow. Mechanikš Paul Starke ar Alwini Johannu Münſterleht.

Pehtera= un Domes=baſnizā: wihnuſchneeks Guſtaw Ferdinand Wilh. Stahl ar Annu Gatow. Muhrneeku ſellis Theod. Wilh. Schlicht ar Karolini Wilh. Schafat. Tiſchleris Juliuš Friedrich Kirſtein ar Katarini Bunow. Kwartalnikš Joſeph v. Stan-kiewiſch ar Mariju Joh. Almu v. Reichardt. Kaleju meiſtarš Wil-helm Joh. Gulbe ar Annu Elij. Pfahla atraitne, dſim. Barth. Kaufmanis Karl Friedr. Louiſ Puſch ar Auguſti Juliani Stahl.

Gertrudes=baſnizā: nama-ihpaſchneeks Daniel Buſch ar Mel-fandru Iwanow. Krehſlu taiſtlaiz Pehter Anderſohn ar Marg. Kat. Dſiſ. Tulles-ſtrahdneeks Fehlabš Driksmann ar Karolini Pluhme. Salbatš biſketneeks Fehlabš Silbart ar Trijni Zihrul. Andeles komijš Aug. Jakob Kraſting ar Annu Klein.

Jeſus=baſnizā: dahrſneeks Karl Friedrichſohn ar Lihiš Vigger. Kufcheris Andriš Grünberg ar Greetu Grunde. Tiſchleris Kaſpar Birken ar Lihibu Lannberg.

Fahru=baſnizā: ſtrahdneeks Fahnis Dſholing ar Greetu Ka-ſjan. Zimermanis Chriſtoph Henning ar Greetu Leiſſemneeks. At-ſlehgū kalejš Ernſt Silling ar Lihiš Kalning. Fabrikū ſtrahdneeks Karl Ermann ar Annlihiš Brihwann. Muhrneeks Dahw Sau-tenſel ar Lihibu Ledermann. Kufcheris Chriſtian Brauert ar Greetu Dähl. Birgeris Johann Adam Chadkiewiſch ar Lawiſt Staris. Zimermanis Fahn Uſdin ar Annu Baumann. Kaleju ſellis Mikkel Laur ar Dohri Annu Janſohn.

Maritiu=baſnizā: ſuhrmanis Melkejš Rieger ar Juliani Ger-trudi Sauffing.

Katolu draudſē: Reinhold Döbler ar Johannu Kriſtinu Krü-

ger. Albrecht Franz ar Karolini Budnitow. Kwartalneeks Joſeph v. Stan-kiewicz ar Mariju v. Reichard. Daniel Bobolſki ar Ade li Kontſch. Adolph Belurd ar Juliani Miklake.

Ernſt Plates driku-namā un wiſāš žitāš grahmatu=bohdeš dabujama:

Kanaānaš ſemes aprakſtiſchana

no
C. G. G. Croon,

Leelwahroes un Leel-Sumprawmuſichāš mahžitajš.

Ši grahmata wiſtu papreeksch aydohmigeem bihbeles laſta-jeem par labu ſarakſtiita, un tā pat ari ſkohlotaſeem. Winaš pirma daka ſinu dohd par paſchu ſemi, wināš ſalneem, tuſ-neſcheem, upehm, eſareem, pilſſehtahm, augeem, augeem, loh-peem, ſwehreem, tauſchu dſchwofchānu, eeradumeem u. t. pr.; — oħtra daka: lahdi eedſihmotaji tur hijuſchi no Ahbrama lihdſ muſhu laiſeem. Maſka 40 tap. —

Atbildes.

M. D. — B. Tahdu newaram Juſhu pretofchānaš-kaſtu uſaemt. Bee-ſuhtat mums rakſtu, kaš ſilāt uſ aſſerto leetu un nepareſi ſinjumu ſihmejaš, bet ne pretineekam paſcham uſbruſti, tad labpraht uſnem-ſim, jo paſchi wehlamees, ka neritiigeem ſpreedumeem teel kuhdas uſ-rahoitāš. Za preti-kaſtu ſuhtat, tad kuhdſamti paleekat ſawu pilnu wahdu apakſchā, lai laſtaji ſinatu, no tam naht ta iſſkaidroſchana un attaiſnoſchana.

J. J. — J. Juſhu ſuhrijumu ſanehman. Baldees. Preezajamees, ka kreena zeſchānaš dabuſe wirohku. Labu weikſchānaš un daudi ſelmeš preeksch tam.

A. M. — K. Drihuma ar wehſtali atbildesim.

D. M. W. — „Selta kaſp,“ to eſam ſanehmuſchi. Beeſuhtat kuhdſamti mums ſawu adreſi.

A. B. — B. Atrakſcei kuhdſamti, pahr ko gribeet atbildi dabuht.

A. W. — J. Iſleekſim. Nebuhtum dohmajuſchi, ka Juſhu aygabala tahdahm tenahm tiž. Rebalzija.

Atbildedamš redakcehš Ernſt Plates.

Sludināſchanaš.

Pawafara beedribas

gada-rehkinums no 1. Janwara 1876. lihds 1. Janwar 1877.

Genemts: bebru un ſlimibas-lahde	4328 r. 08 kap.
palihſibas-lahde	421 „ 75 „
bahriņu-lahde	242 „ 49 „
Atikums no 1875. gada	2978 „ 41 1/2 „

Genemts kōpā 7970 r. 73 1/2 kap.	
Iſdohts: preeksch 172 ſlimeem par 717 nedelahm ſlimibas-nauda	1656 r. — kap.
„ 50 bebru beprehm	500 „ — „
„ 12 beedru „	600 „ — „
Kōpā 2756 r. — kap.	

Breeksch daſchadāhm wajadſibāhm, kā: par kōpcteli, ugunš-apdrohſchān., ...	736 r. 35 kap.
ſludināſchānahm, lohni u. t. j. pr.	176 „ 27 „
No bahriņu lahdes iſdohts: preeksch 9 ſamilijahm ar 24 bahriņeem	6 „ 02 „
par ſludināſchānahm, papihri un t. j. pr.	6 „ 02 „
Iſdohts kōpā 3674 r. 64 kap.	

Atleekāš uſ 1877. gadu	4296 r. 09 1/2 kap.
Sumtara wehrtiba	512 „ 15 „
Pamiſam kōpā 4808 r. 24 1/2 kap.	

Beedru ſkaitliš — 872 maſkataji.

Revidenti.

Mahja

ar grūnti ir pahrohdama Maſt. Mhr-Rihgā Fer-ber-eelā Nr. 4a.

Kengeraga limu-wehrptuwe

ir atkal eeſahufe ſtrahdahm un no jauna gada ſah-koht ir atkal dabujami wiſi numuri limu- un pakulu-dſiju no iſti labāš ſortēš pee.

M. John Safferberg,
magāſhne, Kungu-eelā Nr. 12. 4

Friſchāš dahrſa-ſaknu,

putu- un žitāš lauffaimneežibā wajadſigāš ſeh-klas pahrohd

H. Goegginger,
Sinder-eelā Nr. 15. 4

Mahja

ar ſahdahm 390 kwadrat-aſu leelu grūnti, deriga preeksch ſuhrmaneem, kaš ſlaidraš pelnaš eeneš 250 rubl. par gadu, ir pahrohdama. Rahtakāš ſinaš Riter-eelā Nr. 115, Beedera namā. 3

Dandſ ſintas pateizibas un ardeewas

iſſata wiſahm Talseneeku dahmahm, aiſkekojohi no tehwiſāš, telegrafijiti:

Oſtupu Janiſ.
Roberta Freibergš.

Dahrſa=puifis

ar labāhm leezibas-ſihmehm war wectu dabuht laudohneš mahžitaja muſichā. 2

Kaš gribetu uſaemteeš kahduš 15 weſumuš mahlu preeksch kahda dahſa Ahgeleš-kalnā weſt, lai žaur rakſtu peeteizāš Rihgas politehnikumā pee ſekretera **Bergholz.**

Kahdš privat-ſkohlotaiz, kaš ſawuš ſkohlenuš lihdſ gimnaſijāš II. kaſei (Secunda) ſagatawo, melle mahju-ſkohlotaiz wectu. Rahtakāš ſinaš žaur wehſtuli. Adreſe: Herrn Kaufmann Paberiſa in Libau, Kurland.

Privat-ſtundas

6
Kreewu, Wahju, Franziſchu un Lateineeſchu walo-dāš teel dohtāš Romanowā Nr. 6, 1 trepi augſti. Turpat ari teel klaweeru ſpehleſchana mahž:ta.

Dr. Poorten,

ſpezjal-ahreſte preeksch auſchu- un kaſlu-ſlimibāhm, Rihgā, leelā Kaleju-eelā Nr. 2. 2

3
Eihnuſch muſichāš dſirnawāš, ſchēleš braudſē, iſeeſchānaš deht teel diwi wiſlāš **fahriſchānaš maſchineš pahrohdtaš.**
Melbers J. Dumpf.

Sauna restorazija.

Zeeningai publikai zaur scho pasemigt sinamu daru, la es jauna un labi eeriktetu restoraziju. Geksch-Rihgā leclā Smilšchu-eelā Nr. 39, blakus Birfa (Agraki-Buška) grahmātu bohdei, atvehris esmu. Gahr-bus ehdeenus, wiflabatus dwehreenus un laipnu apdeeneschanu peefohlidams, zeen. publiku luhosu manu restoraziju apmekleht.

Ar zeenischanu
A. Neuthal.

„Hôtel Dorpat.“

Zaur scho zeen. publikai sīnoju, ta es Dsirnawu-eelā (Mühlenstraße) starp Suworow- un Saun-eelu Nr. 59, Wessera l. mahjā, jaunu weefnizu „Hôtel Dorpat“ esmu atwehris.

Zeentjameem reisneekem peefohlit labas istabas par it mehrenu zenu (no 50 kap. lihds 1 ebl. 50 kap.) Gultas ween ir dabujamas par 25 un 35 f. gabalā. Ari ehdeeni uš wehleschanohs buhs dabujami. Lapat sinamu daru, ta ta jauna eebraut-fchanas weeta „**Sauna Lauwa**“ pee tahs paščas weefnizas atrohdašs.

Ar zeenischanu
M. Swirgding.

! Walmeerā !

Preekšč jeepu wahrischanas peedahwa fainneezehn ihpašči sīpras un labas seepu sahles ar to iur hahī peederigu gruntigu pamahzischanu,

R. W. Müller,

materiālu-prezu-, wiħnu-, spirtu-, un peħrwju-bohbe, bijuška meefneeta Zed l. namā. 2

Stalbes muiščas pahrwaldiba

peħf meeschus.

**Linn-dsīhjas,
pakulu-dsīhjas,
wilnas dsīhjas,
bohntwilnas deegus**

preekšč auščanas pahrdohd par ihpašči lehteem zeneem

P. Lerchendorff,

Kalku- un Čakuhnu-eelu sīhri Nr. 13.

Maħja

ar sīneħti un afleħgu-taištawu ir isīħrešama jeb, ja weħlahs, ari pahrdohdama. Klahatlas sīnas uš leelo Maštawas eelu Nr. 237, pee fainneeta. 4

Grunto-gabals, lahbas 120 puhraweetas leels lihds ar dsīħwojamu eħtu, Kalnazeema leelžeka malā ir tuhlił pahrdohdams. Klahatlas sīnas uš Karišnas dambja Nr. 3, pee **Treusfeldt.**

Labi diħģtoščas puķu- un dahrsu-šaknu sehklas pahrdohd ihsti leħti **Gase,** dahrs-neeks Rohku-muišča pee **Walmeerās.** 2

Dseesmu roħta sfoħlas behrneem

apghadata no S. Simses, sem. direktora. Rihgā pee Kimmela, Walfā pee Rudolfa un Paulina f. Sa-šchuhta par 30 l., eeseta par 37 kap. Pahrdewe-jeem leħtati. 1

Irentejama ir no Surģeem 1877. uš wairat gadeem

weena mahja

ar peederigeem tihruemeem, plawahm un ganibahm, no 30 dahleru weħritibas. Japeeteizahs pee Wez-Kalzenawas melbera, Behfu fr., **S. Thomson.** 2

No zensures atweħleħts. Rihgā, 4. Februari 1877.

Drileħts un dabujams pee bišchu- un grahmātu-driktetaja Čenst Plates, Rihgā, pee Weħtera basnijas.

Smalkas un rupjas

kweešču flijas

teel pahrdohčas **J. Weitmana** dams-malščanas dsirnawās pee Keisara dahrsā. 1

Kahda pušmuisča

ir uš ilgakeem gadeem isrentešama. Klahatlas sīnas dabujamas pee Salaspils muiščas pahrwaldibas. 1

Saufu sčahlu-dedsinamu-malku,

kā ari saufus-eglu- un preešču-brahša-galdus un blankas wišadōs garumōs pahrdohd par ihsti lehteem zeneem

Lomani un beedra

damsfahgu-dsirnawās. Klahatlas sīnas, ja weħlahs, dabujamas turpat dsirnawās jeb ari **Lomani un beedra** lantohri, Pale-eelā Nr. 2. 2

Risuma muišča teel

4 lihds 5000 deħli

9 peħdu gari, 1 zolli un 3/4 zolli beesi, 10 zolli plati, kuri no kanteeteem preedes sīħpereem saģeti, teel par leħtu zenu ari masafās dakās pahrdohči. Japeeteizahs piŗejeem pee muiščas waldischanas. 1

Sinder-eelā Nr. 17, Rueģa namā.

Zaur scho laipni sīnojam, la esam tai 27. Janwari sč. g. atweħrušči preekšč sawa

tabafas-, papirofu- u. zigaru-fabrifa

isīħrahdajumeem sčē Rihgā pahrdohščanas-weetu. Scho muħsu bohdi saweem zeen. andeles-draugeem un zeen. publikai uš to labako eeteidami, lubofam, to lihds sčim mums dahwatu usīzibu ari sčai jauna weeta pastahwigt uštireħt. Ar zeenischanu

A. N. Bogdanow un beedris,

Webterburgā.

Sinder-eelā Nr. 17, Rueģa namā.

Smiltenes

Mauschchen bohde.

Bernawas lantohris **N. Barlehn** un beedris dara sinamu, la wiasč no 7. Janwara sč. g. **Smiltene** linn un labibas lantohri atweħris un ne wiše, kā žiti kaupmani zaur žiteem lantohreem uš aħrsēmi sawu mantu pahrdohd, bet jaw ūģus gadus patš taišni ar aħrsēmeħm andeleģahs.

Kalejeem un lauzineekem par eewehroschanu. Smiltenes Mauschchen bohde

esmu no 7. Janwara sč. g. sawu andelt leelata mehra eetaišģis un waru zaur to dselģi, akmen-ohģles, žahli, sītkes, petroleumu un žitas prezes par to wišeħtato zenu leelumā un masumā pahrdohč.

J. Kühn.

Sina.

Slidas (sfrinskoras) jeb **ledus-kurpes** preekšč wiħriščkeem, seewiščkeem un behrneem, tā aridsan tahs Pīnu-sēmes federu un Amerikas-sēmes patentes, jeb Hallifaks flidas, kuras beš sīknahm pee sahbateem un kurpeħm peefleħdsamas, — garaš, ihfas un platas flidu jeb **sfrinskoru-sīknas** is grešnahm aħdahm fataištās, teel watrumā, kā pa masahm dalaħm pahrdohčas tai

weenteesģā, wiģu-wezatā un gruntģā

J.

Englischu

Kiedlich

magašihne.

No polģteģas atweħleħts.

S u h r a.

(Wezehoar teika.)

Preefch dauds fimteem gadu, kad kristiga tijiba wehl nebija fchajpuf juhras atnahkufe, dshwoja kursene pagahni, kuri no dauds maseem lehnineem jeb leelungeem ir waldditi tapufchi, un ka to walddneeku ne-ir masums bijis, to parahda wehl tahs pilskalnu weetas, kur wini dshwojufchi. Bet waj wini meerigi dshwoja? — Katrs gribeja leelaku waru un weens ohtru aplaroja, gan fchahda gan tahda eemefla deht; jo teem teefas nebija, kur nospeestais wareja fuhdseht: kam fpehks, tam wara. Kad stiprakais eebruka ohtra rohbeschäs, tad dedsinaja, laupija mantu un lohpus un zilwekus par wehtgeem patureja; kas preti turejajs, tapa nolauts. Tad dauds, kas isbehgt wareja, behdä ar fawu mantu un lohpeem meshä. Jo te us kreifu pufi, ko Sembas un Rahna meshus fauz, esohht waren beeft meshi bijufchi, ir wehl tagad tur buhtu gruhhti fweeschineekam behgtus atraft.

Tä weenreis no Augsch-Kursemes pufes, winapuf Leelupes weens breefmigs lehnisch ir gribejis wifus zituss aplaroht; pahrzehlees par Leelupi, laupijis un dedsinajis. Kas nu pee laika wareja isbehgt, tee eebehdsä meshös. Weens wina kara-pulks jaw ne tahku no Wentas ne-esohht bijis, kad weena meita, Suhra ar fawu tehwi un aitahm eebehgufe schös meshös; bet aitahm meshä ne-ir laba ganiba. Tad weens no winas ganeem scho klaijumu esohht usgahjis, kur til kahdas weentuta buhdinas stahwejufchas, bet sahle waren leela bijufe, tad Suhra tur fawas aitas nodsinufe. Tai klaijumä ne-ir ari til dauds wilku lä meshä bijufchi un eenaidneeki leela sahle newarejufchi aitas eeraudsiht.

Suhras tehws ir bijis jaunäs deenäs stiprs kara-wihrs; pee wina ir ik naktis nahkufchi kara-wihri, isrunatees un padohmu prafihht. Daudsreis ar preeku tohs kara-wihrus atlaidis; bet weenreis bija flakta sinä nahkufe; tad wezais wihrs it behdigs nogahjis pee fawa preeftera, ar wina isrunatees un padohmu prafihht. Tas atteizis, ka til deewi to warohht sinahht, us kuru pufi buhs uswarefchana. Tad wezais luhdsis preefteri, lai nem upurus, kahbus til deewi prafa, kad til flaidru sinu dabutu.

Tad preefteris ir nehmis no wiseem mahju lohpeem un putneem weenu gabalu un tohs faweem deeweem upurejis. Behz tam kritis us fawu waigu pee semes un tä guledams luhdsis trihs deenas un trihs naktis. Zetortä deenä til wezajam atbildi dewis: „Deewi man fapni fazija, ka weens fweeschineeks tew peeklihdihs un tas eenaidneekus aisdshs.“

Behz kahda laika peenahza kahds jaunäs zilweks ar fweeschadu apgehru pee Suhras aitu ganeem un tas wakara lihdsija wineem aitas mahjä pahrdsiht. Wezais tehws un Suhra, to eeraudsijufchi, lohhti preezajufchees, tizedami, ka tas buhs no deeweem fuhthts glahbejs. Tas puifis ir bijis jaunäs ar flakstu waigu un stiprahm meefahm, bet til badä nowahrdis. Wakara wezais tehws prafijis: „No kureenes tu nahzi, dehs, un lä tew ir wahrds?“ Winesch atbildjis: „Mani fauz Uzu, esmu no augfchgala, es biju kara-wadonis pee fawa tehwa pulka, tas nihnais lehnisch mani fawangoja, eemeta dshlä pagrabä un pehz gribeja mani faweem deeweem upureht; bet es islausu pagraba durwis, un kad tur til weens waktneeks bija, to es nositu un isbehgu. Driht ziti to pamanija, dshnahs man pa-

kat lihds Wentas upei; es newareju nekur wais isbehgt, lehju uhdeni un peldeju zil waredams; wini fweeda afmenus un fchkehpus man palak, bet mani netrahpija. Tä isglahbu es fawu dshwibu. Nu nesinaju, kur greestees, gahju til taifni us to pufi ween, kur faule no-eet, par kalneem, meshheem, klaijumeem. Tä es maldijohs 3 deenas un naktis ne ehdis nei ar gulejis, lihds es juhju aitu ganus usgahju. Nebfenat mani prohjam, mihlais, wezais tehws; es tagad esmu nowahrdis; kad atfpirgchu, tad dohdat man bultas un fchkehpu, es juhju aitas no wilkeem pafargafchu. Un ja jums patiktu, mani kara fuhtht, tad es ar preeku juhju kara-pullam peedalitohs.“

Wezais to dshrejis palika dshläs dohmäs. Behz fazija us wina: „Es tewi prohjam nedshfchu, paleez pee mums, lihds atfpirgfi.“

Tä palika Uuzs pee Suhras ganeem. Kad bija atfpirdis, tad gahja ik deenas wineem lihds, aitas no wilkeem fargahht, kuri no mesha nahza un leelu flahdi darija. Uuzs bija kreetnis gehgeris, reta deena pagahja, kad winesch kahdu swehru nenolahwa, tä ka pehz kahda laika tur neweens swehrs wais nerahdijahs. Un neweenu wakaru winesch ari tufchs nepahnahza, kad nebuhtu kahdu medijumu pahrefis. Suhra wina jaw no tahleenes pafina, nahza lihgfmodamahs winaam prefin un mihligi fweiznadama wina usflaweja. Kad winesch leetä famirzis un dublainisch pahrnahza, tad Suhra wina drehbes ismaggaja un rihtä faufas atdewa. Brohlastu wina katru reis pate preefch wina patafija un winaam gands palak nonefa. Tahdu leelu mihlestibu Uuzs bes pretmihlestibu newareja atneft. Winesch fahla Suhru fahpigi mihloht un wina bija mihlestibas wehrtä. Jo Suhra bija jauna meita, lehnischligä flakstumä, laipniga lä sirna un mihliga lä engelis. Wini weens ohtram darija fawu mihlestibu sinamu un swehreja ustizibu lihds nahwei. Tä pagahja kahdi mehnefchi. Uuzs manija, ka reti kahda naktis pagahja, kur nebuhtu kahdi wihri pee weza tehwa nahkufchi; bet winesch tohs redseht nedabuja, jo tumfä tee atnahza, tumfä aifgahja. Winesch luhdsä Suhru, lai wina isstahfitu, kas teem wihreem ir pee tehwa par darifchanahm. Wina atteiza pufsmeedamahs: „Ko wini ar tehwi runa un dara, to es nesinu, un kas wini ir, to es newaru fazijht.“ Us scho atbildi Uuzs faprata, ka tee gan buhs kara-wihri, kas nahf pee tehwa padohmu prafihht, jo wezais tehws ne-israhdijahs winaam lä prafis semneeks. Winesch atbildeja Suhrai: „Mihlä, esi til laba un faki tehwa, ka man ir leela luste kara eet un ka tehws mani nofuhthtu pee faweem kara-pulleem.“

To dshredohht Suhra nobahleja un eefahhtä raudahht; pehz wina fazija: „Waj tu jaw mani gribi atstahht? Waj es tewi nemihleju lä fawu dwehfeli? Tu esi bijis kara-wirneeks, tu gribi pehz gohda dshhteos; paleez til fcheit pat, mehsh pahrtiksim deefgan no muhsu lohpineem, jo mehsh fcheit klufu un meerigi waram lihds muhscha galam nodshwoht.“

Uuzs winas rohku notwehtris fazija: „Mihlä sirfnin, pee-nahkums mani fpeesch. Es esmu pamanijis, ka tee ir kara-wihri, kas pee tawa tehwa nahf. Un ja juhju tautai ir karfch, tad buhtu man leels grehks, ja es fcheit par ganibahm flakgatu un ne-ectu wineem palihdseht eenaidneekus aisdshs, jo esmu no mahahm deenahm karofchanu mahzjees.“

Suhra fazija: „Tu wari kara nolauts till un tad man buhtu no fchehlabahm jamirfi.“

Auzs atteiza: „Tad tas ar' buhtu ta leela gara gribeſchana, ka mums newajaga ſchini paſaulē lohpa dſihwoht; bet tur winā paſaulē gan ſatilſimees.“

Suhra atbildeja: „Lai tā ar' buhtu, bet man weena zita leeta ir bail: ja deewi tew palihds eenaidneekus uſwareht, tad tu tapfi ar gohda krohni buſchtohts un augſneekfi tew ſawas meitas, freileni jeb prinzeſi par gaſpaſchu dohs, un tad tu mani nabagu Suhru aiſmiriſi, kura nelahds gohds ne bagatiba ne-ir, kà til ſkladra, newainiga dwehſele un aitu pulziſch.“ To ſajijufe, wina gauſchi raudaja. Auzs winas aſaras newareja paneſi, wiſch nometahs winai preeſchā zetōs un rohlas uſ augſchu pazehlis, ſajija:

„Es ſwehru pee ta leela gara, kaſ tur aiſ mahkoneem dſihwo, ka mani nelahda paſauliga wara, ne augſis gohds, nei bagatiba no tewim ſchērs, kà til nahwe ween. Bet tagad eeſim pee weza tehwa un luhgim no wina padohmu, jo man tohti prohts nefahs karā eet.“

Tad wini abi eegahja weztehwa dſihwofli. Bezais jaw ſen winu mihleſchanohs bija eewehrojis; jaw to ſaprata, kad wini abi cenahja. Wiſch ſajija:

„Nu behrni, juhs gan nahlat pee manim to gala wahrdu dſirdeht. Es eſmu meerā ar juſu apnemſchanu.“ Tad lika wiſch ſawas rohlas uſ winu galwahn, un wini nometahs zetōs preeſch wina ſemē. Wiſch ſajija: „Lai tas leelais gars jums klahu ſahw un wiſi deewi lai juhs ſwehti, ka jums nelas netruhktu; lai mana laime uſ jums duſ, ka kari juhs netrauzetu un mehriſ garam juſu mahjahn newaſatohs; lai augtu deewis audſina jums dahruſ, laukuſ un lohpu pulkuſ.“ To ſajijis wiſch pakrita uſ waigu preeſch ſawa deewekta un kluſam peeluhda. Kad wiſch uſjehlahs, tad Auzs ſajija:

„Mihlais tehws, laiſchat mani pee ta kara-pulka, no kura, kà es manijis eſmu, pee jums nakſis lahdi wiſri atnah, padohmu luhgt.“

Wiſch atbildeja: „Tas ir teefa, mans dehls, bet tew ir wehl kahdas deenas japagaida.“ Bet Suhra ſahweja kà apſchu lapina drebedama, kad no kara runaja. Behz trihs deenahn atjahja ſchetri jahneeki un atweda ſaltu ehſeli ar ſkaiſtu wirsneeka apgehrbu un kara eerohſcheem. Bezais tehws atſauza Auzs un ſajija:

„Nem ſcho ehſeli un to apgehrbu ar teem kara eerohſcheem un jahji teem wiſreem lihds. — Lai tas leelais gars tew palihds wiſus eenaidneekus aiſdſiht, ka tu pehz uſwareſchanas wari pee mums pahnahkt, kur tad netrauzeti dſihwoſim un Suhrai atkal palihdſeſi winas aitas ganibā weſt.“

Auzs pallanijahs un aiſgahja, ahtri apgehrbahs, panehna kara eerohſchuſ, tad lehja ſawam lepnam ehſetam mugurā un gribeja pee Suhras uſ ganibahn jaht, no winas atwaditees. Bet wina jaw bija mahjā pahnahkufe, ſehbeja pee ſawa dſihwoſka durwim gauſchi raudadama. Wiſch peejahje pee winas un nolehje no ſawa ſirga; wina peegahja pee wina, aplampe wina kaku un raudadama ſajija:

„Tu nu, mans draugs, jahſi karā, neſkreiji tiſcham nahwei pretim, ka tawai nabaga Suhrai tewi ne-ir ruhkti ja-apraud; peemini mani rihtōs un wakarōs, tad mans gars tew lihds ees un tewi no eenaidneeku bultahn paſargahs. Es tew katra nedeku ar ſaweem gana puiſcheem ko aiſſuhtuſchu, teem tu wareſi pateikt, kà tew klahjahs. Nu jahji weſelē un lai tas leelais gars tewi pawada.“

Tā nojahja Auzs ar ſaweem pawadoneem uſ Augſch-Kur-

ſemes puſi, kur jaw tas breeſmigais kchniſch bija eelaufees, dedſinajis un laupijis, un draudeja wiſu Kurſemi ſawā warā dabuht. Auzs nojahja kara lehgeri un tapa ar leelu gawileſchanu ſanemts. Tee augſtee kara wirsneeki Auzs ſawā pullā eenehma un no wina padohmu luhda: kaſ buhtu darams, jo pretineekam efoht leelaks ſpehls, tee ir iſchetrōs pulkōs iſdaliti un tee wiſur wara darbus dara, „un wiſeem mehſ preti ſahweht newaram.“ Auzs ſajija:

„Tas jaw ir labaki, neta kad wini wiſi lohpa buhtu; aiſnemſim winus no weena gala un dſihſim winus atpakal; es uſ augſchu tahs weetas un zeemus paſiſtu, tur ir mana dſimtene, tur ir mani draugi un radi, kaſ meſchōs paſlehpufchees. Kad wini dſirdehs, ka es wehl dſihws eſmu, tad wini no ſawahn ſlepenahn weetahn iſnahls un mums peebeedrojees, un tad mums buhs leelaks ſpehls neta muſu pretineekam.“

Ar to padohmu bija wiſi wirsneeki meerā.

Tas augſtakais kara-wadonis pawehleja tai paſchā deenā no lehgera iſeet un uſ weenu zeemu dohteas, kur eenaidneeki bija nomerufchees. Auzam bija tas zeems paſiſtams, tapehz wiſch luhde to kara-wadoni, lai winam dohtu kara wiſrus. Wiſch ſajija: „Es eeſchu ar ſaweem wiſreem no winas pufes un juhs no leijas gala, tā tad mehſ winus zeeki ſanemſim.“

Auzam tape leelaks wirsneeku pulks peedalihst, kuri Auzs ſawā widu tureja un winu kauſchanā nelaida, tā ka wiſch ſawu weiklibu newareja iſrahdiht. Daſchreiſ wiſch uſ teem wirsneekem duſmigis palika, bet tas neko nelihdſeja, tee wirsneeki winu zeenija un zeeki apwakteja.

Auzs wiſus eenaidneekus ſinaja uſmekleht, un wini tape lihds leelupei atpakal dſiht. Ta par nelaini bija uſpluhduſe, laiwas nebija, ar ko pahrzelttees, un uſ ploſſteem, ko pataiſija, ſalahpa par dauds zilweku, tā ka ſtraumē noſlihta, uſwaretaji zitus nokahwe, kuri nepadewahs.

Uſ weenreiſ Auzs kà ſibens ar ſawu ahtru ehſeli no wirsneeku widus iſſkrehja un eenaidneeka pullā ar ſawu zirwi eenaidneeku galwas kà ridsu wahrpas noſapaja, lihds pee weena jahneeka klaht tizis, to ar reſno ſchkehrpa galu no ſirga no-gruhda. Pa tam ar' wina pawadoni bija klaht. Teem wiſch ſauze: „Nemeeſ ſcho zeeti, ſchis ir pats kchniſch, un dohdal ſihmi, lai behdſejeem wairis pakal nedſenahs.“ Un uſ to kchninu wiſch ſajija: „Nu brahliti, tew taps ar to paſchu mehru mehrohts, ar ko tu man gribeji mehroht; mehſ tewi ſaweem deeweem upureſim.“

Tani paſchā brihdi atjahja no Suhras weens gana puiſis, kaſ to uſwareſchanu bija redſejis. Tam teiza Auzs: „Steidses iſchakli uſ mahjahn, ſaki Suhrai un wezam tehwan, ko tu eſi redſejis, un lai wini nahk uſ kchnina pili, kur mehſ uſwareſchanas ſwehtkuſ ſwineſim un tur to lepinu kchniau muſu deeweem upureſim“ (Ta kchniau pils bija uſ to pilskalnu pee Puhjalgu mahjahn, netahlu no Ehdoles.)

Suhra, to ſiau dabujufe, ſuhtija ahtru wehti atpakal un lika Auzam ſajihst: „Muſu deewi zilweku upurus nemihle, mums ir lohpu deelgan, ko waram upureht. Un tas man ſi mihti pakiltu, kad tu luhgtu kara-wadoni un zitus wirsneekus, ka juhs to kchniau un wiſus nowangotohs brihw laiſtut un muſchigu meeru noderetu, tad waretu wiſi laudis no meſcheem atpakal greeſtees un ſawu ſaimneeziſu lohpt.“

Auzs Suhras wehti paklauſija, luhde kara-wadoni un zitus wirsneekus, ka tohs zeetumneekus brihwlaiſtu un ar kchninu meeru noderetu. Tee wirsneeki gribeja winu (prohti to

nibas Suhra's klajumus lihds fchodeen. Wini abi eefsch meera esoh't lihds wezumam nodfihwojufchi. Warbuht ka tur pat Kau-fchu kapos, kas pilskalnam tuwu ir, wianu abu lauli dus. Ka tur wezlaiku fara-wihri ir aprakti tapufchi, tas war taif-niba buht, jo manas wezas feewinas, tawa tehwa mahtes kapu rakdami, kas ir uf deenwidus pufi pee tahs leelas nokaltufchas preeedes, atradam lihds ar fauleem faruhfejufchu fchkehrpu un zirwim lihdsigu dselses gabalu. Jo wezds laikds tape katram mironam wina daikti lihds aprakti."

Te weztehws apflusa un lika firus aptureht. Winsch fa-zija: „Istahp, dehs, un panem tohs diwi akmenus tur no win-pus grahwja, jo Wentspile eebrauzoh't mums tohs wajaga wahrte fargam atdoht; tohs wini no eebrauzejeem grif falafiht preefch eelu brugefchanas. Un es ar' neweenu eelu ne-atradu brugetu, tik gar ohstu bija brugehts, un mas mahjahm bija dakftiau jumi, wisi ziti bija ar lubahm fegti. Mesinu, ka tagad Wentspile ifskatahs, jo no ta laika ne-esmu tur bijis.

Wezais Mahrtinfch.

Grandi un feedi.

Grandini.

Uf, nefkatar arween uf preefchu un atpakal; mahzatees pa-zeefchanu ar to azumirkli, ap kuru wifa dsihwe greefchahs, uf kura fwehtiba un famaitafchana dibinajahs! Pagahjiba un nah-kamiba ir tee milsu-fpehki, kuzi muhs ildeenfchligds pludds un atpludds augfchup-un femjup welk un ta muhsu dsihwi breefmigi fadruga; pa tam klahthuhdamiba derigi illeetota, mums weenu meera-tiltu buhwe, kuzfch no fchi laika muhschiba eefneedsahs.

Zilweka prahts dohma tik befgaligi dauds, bet wina fma-fenes ir daschreis tikai no weena neeka masumina pilnas. —

Ne kaut kuzfch newar nekohda wihse weens tautas-warenis kluht, kad winsch papreefch zeriba tas naw bijis. —

Utree bfhana klahthuhdama ir falda, bet gala — ruhka. —
I. I. . . s.

Ka atpakal eijoh't uf preefchu teef.

Inga. Puhzes-fpeegelis rei' pa wehlu nonahza ffolhla. Skohlotajs prafa, kapeh; pa wehlu nahzis. Puhzes-fpeegelis atteiza: „Kad uf ffolhlu eedams weenu fohli uf preefchu fpehru, tad diwi fohlus atpakal tiku.“ „Uf tahdu wihfi,“ ffolhlotajs fazija pasmeedamees, „tu jaw nemas nebuhtu uf ffolhlu atnah-zis.“ „Es apgreesohs apfahrt,“ atbildeja Puhzes-fpeegelis.“

Tihrums. Ta jaw weza pasafa.“

Inga. Naw wis weza; mums tapat eet ar laikrafsteem: weens peenahl no jauna un diwi wezee pagalam. Waj te nebuhtu jadara ka Puhzes-fpeegelim?

Tihrums. Wezee fwehra gan wairaf; bet es wehletohs, ka wehl weens peenahltu un atkal diwi apfnauftohs.

Tahmneefs.

Behrna atbilde.

Kahds ffolhlotajs istahstija faweem ffolhleneem to bihbeles stahstu, „ka fchuhfka Uhdamu un Gewu peewihle.“ Kad bija beidsis, tad winsch prafija: „Mihlee behrni, waj ari muhsu laikds welns kahrдина un peewil zilwekus?“ Uf to kahda meitina peezehlufehs atbild: „Kahrдина gan; jo kad Galeefchu Maja ar fcho Mahrzi runa, tad winsch arweenu faka: „nefahr-dini un nepeewil tu mani.“

Kahds zits ffolhlotajs farunajahs ar faweem ffolhlahs behr-neem pahc teem bihbeles wahrdeem: „nekrasjeet mantas, fo

u. t. pr.“ Weidsoht ffolhlotajs prafija: „Sakat man tahdu wihru kas nekrasj mantas wirs semes.“ Uf to kahds behrns pee-zehlees atbildeja: „Muhsu fcho Behteris ta dara, winsch tu pinus glaba apafsch semes.“
K.—neis.

Waj wiseem jamirft?

Kahds preefteris, lepnam Grantschu kchninam Ludwikam XIV. klahthuhdamam, fazija fpredeki un fama fpredeki tohs wahrdus teiza: „Mums wiseem jamirft,“ bet uf kchninu pasfata-damees, ahtri fawus wahrduhs pahrlaboja: „gandrihs wiseem.“

Uwotinfch.

(Wezu laiku atmina.)

Tirses*) mala, bajniz' leija
Burbuto wehl awotinfch;
Senatne, ta stahsta teika,
Dihwainfch glahbeis bijis winsch.

Zahnu nakti nefkattami
Kauschu bari nahkufchi,
Weselibu melledami,
Uhdens no ta smehluhchi.

No ta smelt un maigah't kaites,
Dsert un flaziht wahjneefus,
Tizej'fchi, ka flimib's kaites
Wairs nefaitih's lohjetlus.

Pateizigi upurej'fchi
Tam ka elkam upurus;
Wina frauta noglabaj'fchi
Kaudu, pehles, grehjenus.

Bet kad gaismas laiki nahza
Muhsu mihla tehwijä;
Mahnu tumfa nihzin fahza
Tad ar' Tirses eeleija.

Draubjes gani bahrgeem wahrdeem
Spredekds daubs norahja,
Lai netizoh't tahdeem mahneem:
Ullus laudis atstahja.

Tad nu laudim kaites dsedeht
Uwots wairs naw deewellis;
Bet ja patih't flahpes dseseht,
War — ir smekigs uhdens.

Leepu Behzs.

*) Tirse ir upe, kas gar Tirses pilt pret rihteem tezedama eegahfchahs Gauje.